

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte - Petru Ursache

judcători - Ghenadie Nicolaev și Petru Moraru,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Tocan Rodion în numele inculpatului Darii Vadim, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 22 ianuarie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2015, în cauza penală privindu-1 pe

Darii Vadim Vladimir, *născut la 09 septembrie 1988, originar și domiciliat în or. Căușeni, str. A. Mateevici 51*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.08.2011 - 27.04.2012;

Instanța de apel: 20.12.2012 - 21.03.2013;

Prima instanță: 25.04.2013 - 22.01.2015;

Instanța de apel: 09.02.2015 - 21.05.2015;

Instanța de recurs: 19.08.2015 - 11.11.2015

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 aprilie 2012 **Darii Vadim Vladimir** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Dumitru Radu a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța contencioasă.

2. Pentru a pronunța sentința de condamnare, prima instanță a constatat că, Darii Vadim, la data de 25.05.2011, în jurul orelor 23.30, aflîndu-se pe str. M.

Kogălniceanu intersecție cu str. Ismail, mun. Chișinău, în urma unui conflict iscat cu cet. Dumitru Radu Valeriu, având scopul cauzării vătămarilor corporale, intenționat i-a aplicat ultimului mai multe lovituri în regiunea capului și a corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1713/D din 29.07.2011 traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală de gradul III; hemoragie subarahnoidiană postraumatică; hemosinuită bilaterală; hematoame a țesuturilor moi ale capului și feței, care au dus la dereglarea sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămări corporale medii.

Totodată, la data de 15.03.2012, de către acuzatorul de stat a fost emisă ordonanța de modificare a acușării în sensul agravării, prin învinuirea inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (1) Cod penal. În motivarea ordonanței de modificare a acușării în sensul agravării acesteia, a indicat că, prin încheierea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 16.09.2011 a fost dispusă efectuarea expertizei medico-legale în cauza penală de învinuire a lui Darii Vadim Vladimir, în vederea determinării gradului de gravitate a leziunilor corporale cauzate părții vătămate, Dumitru Radu, în urma acțiunilor inculpatului, unde în conformitate cu rezultatul raportului de expertiză medico-legală nr. 370 în comisie din 11.01.2012, leziunile corporale depistate la cet. Dumitru Radu se atribuie la vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

3. Nefiind de acord cu sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 27 aprilie 2012 împotriva acesteia a declarat apel avocatul Tocan Rodion în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încetarea procesului penal.

Pentru a susține apelul declarat, apelantul a invocat faptul că învinuirea înaintată la data de 15.03.2012 în sensul agravării este nulă de drept, pe motiv că inculpatului nu i-a fost adusă la cunoștință pînă în prezent ordonanța de punere sub învinuire în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, or potrivit art. 251 alin. (1) Cod de procedură penală încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural.

Totodată, prin neglijarea totală a înaintării noii învinuiri inculpatului, în mod inevitabil se lezează și dreptul acestuia la apărare, ceea ce este reglementat și de art. 326 Cod de procedură penală, iar pe cale de consecință, asemenea încălcări denaturează principiul unui proces echitabil.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2013 apelul declarat a fost admis din alte motive, casată sentința, inclusiv și din oficiu, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

5. Pentru a pronunța decizia adoptată, instanța de apel a constatat că, din materialele dosarului, rezultă că prezenta cauză a fost examinată în instanța de fond în lipsa inculpatului Darii Vadim, care inițial a fost dispus aducerii silite pentru

data de 11.04.2012 și la această dată a fost anunțat în căutare, deoarece organele de poliție au informat instanța că nu l-au găsit la domiciliu.

Instanța de apel a mai constatat că, din materialele cauzei, lipsește dovada citării legale a inculpatului pentru ședințele de judecată. Totodată, nu au fost reținute ca fiind întemeiate motivele schimbării măsurii preventive și anunțării în căutare a inculpatului Darii Vadim, precum că acesta a încălcat măsura preventivă, or, din materialele cauzei nu rezultă că el avea o careva măsură preventivă pe care ar fi încălcat-o.

Mai mult ca atât, în explicația dată în cadrul CPs Centru (f.d. 19) inculpatul indică adresa temporară mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 135/1, la care prima instanță nu l-a citat niciodată.

Totodată, instanța de apel a conchis că inculpatului Darii Vadim i-a fost încălcat dreptul la apărare prin faptul că a fost condamnat în lipsa sa, după o învinuire mai gravă, el fiind absent pe motiv că nu a fost legal citat.

Faptul că Darii Vadim a fost ulterior reținut la 06.07.2012 în Croația nu poate servi ca temei pentru anunțarea lui în căutare, precum că s-ar fi eschivat de organele de drept, or, după cum s-a menționat, el nu a avut o măsură preventivă stabilită în privința sa.

6. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 22 ianuarie 2015 **Darii Vadim Vladimir** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

7. Împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 22 ianuarie 2015 a declarat apel avocatul Tocan Rodion în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Darii Vadim să fie achitat, pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

În argumentarea apelului s-a menționat că inculpatului nu i s-a adus la cunoștință noua învinuire înaintată de către procuror în privința sa, iar potrivit art. 251 alin. (1) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural.

Totodată, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, și nu pot fi administrate în instanța de judecată și puse la baza sentinței de condamnare sau a altor hotărâri judecătorești, datele care au fost obținute cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor Codului de procedură penală (art. 94 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală). Or, încălcarea regulilor privind competența după materie sau după calitatea persoanei constituie o încălcare esențială a legii procesual-penale, care atrage nulitatea probelor administrate la urmărirea penală de către organul de urmărire penală sau de către procuror.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 21 mai 2015 apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

9. În vederea adoptării soluției pronunțate, instanța de apel a apreciat probele expuse din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, conform propriei convingeri, formate în rezultatul examinării sub toate aspectele, în mod obiectiv și călăuzindu-se de lege, a considerat vinovăția inculpatului Darii Vadim în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal pe deplin dovedită.

Totodată, argumentele privind încălcarea dreptului inculpatului la apărare au fost considerate declarative și au fost respinse, pe motiv că potrivit art. 326 alin. (1) Cod de procedură penală, procurorul care participă la judecarea cauzei penale în primă instanță și în instanța de apel este în drept să modifice, prin ordonanță, învinuirea adusă inculpatului în cadrul urmăririi penale în sensul agravării ei dacă probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior, aducând la cunoștință inculpatului, apărătorului lui după caz, reprezentantului legal al inculpatului noua învinuire. În asemenea situație, instanța, la cererea inculpatului și a apărătorului lui, acordă termen necesar pentru pregătirea apărării de noua învinuire, după ce judecarea cauzei continuă. În instanța de apel, procurorul poate modifica acuzarea în sensul agravării doar în cazul în care a declarat apel.

Reieșind din materialele cauzei, instanța de apel a constatat că prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Centru, Roman Rusu, din 15 martie 2012 a fost dispusă modificarea învinuirii aduse inculpatului Darii Vadim, în sensul agravării, prin învinuirea acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal (f.d. 201, vol. I).

Prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 25 februarie 2014 se confirmă faptul că la materialele dosarului a fost anexată ordonanța din 15 martie 2012 de modificare a învinuirii în sensul agravării, care a fost înmînată contra semnătură inculpatului Darii Vadim la orele 10.25 (f.d. 42, vol. II).

Conform încheierii protocolare din 25 februarie 2014 a fost admisă cererea avocatului inculpatului, fiindu-i acordat acestuia termen pentru a face cunoștință cu învinuirea adusă clientului său și pentru a-și formula poziția de apărare (f.d. 44, vol. II), după care inculpatul nu s-a mai prezentat în ședința de judecată, fiind anunțat în căutare.

Așadar, instanța de apel a conchis că nerecunoașterea vinovăției de către inculpat se apreciază ca o metodă de apărare, fiind un drept al acestuia de a nu se autoincrimina, iar sentința contestată este una legală și întemeiată.

10. Împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 21 mai 2015 a declarat recurs ordinar avocatul Tocan Rodion în numele inculpatului Darii Vadim, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427

alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Darii Vadim să fie achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu a fost comisă de acesta.

În susținerea recursului, recurentul indică asupra faptului că la materialele cauzei penale există trei ordonanțe de punere sub învinuire. Potrivit primei ordonanțe inculpatul se învinuiește în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 152 Cod penal, care o consideră absolut legală, și două ordonanțe de punere sub învinuire a lui Darii Vadim în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, cu același conținut, prima fiind anexată la f.d. 201 vol. I și semnată doar de avocatul Albu Inga și a doua anexată la f.d. 42 vol. II, semnată doar de inculpatul Darii Vadim. Ambele învinuiri nu corespund cerințelor prevăzute la art. 281-282 Cod de procedură penală, ceea ce rezultă că acestea sunt lovite de nulitate absolută.

Instanța de apel nu s-a expus asupra acestor motive invocate de apărare și le-a trecut cu vederea, fără a face vreo mențiune în decizia adoptată.

La fel, se subliniază că în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, și nu pot fi administrate în instanța de judecată și puse la baza sentinței de condamnare sau a altor hotărâri judecătorești, datele care au fost obținute cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor Codului de procedură penală (art. 94 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală). Or, încălcarea regulilor privind competența după materie sau după calitatea persoanei constituie o încălcare esențială a legii procesual-penale, care atrage nulitatea probelor administrate la urmărirea penală de către organul de urmărire penală sau de către procuror.

De asemenea, s-a remarcat și faptul că în decizia contestată, instanța de apel la pct. 21, 22 a indicat un alt inculpat, și anume pe Brătuțel Serghei, ceea ce denotă că cauza penală a fost examinată superficial.

10.1. Pe marginea recursului a depus referință procurorul din Procuratura de nivelul Curții Supreme de Justiție, care a solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

În primul rând, instanța de recurs nu poate reține ca fiind incident speței date temeiul invocat de recurent prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, concretizat prin faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, și anume asupra legalității procedurii de modificare a acușării în sensul agravării, aceasta deoarece, în partea motivatorie a deciziei adoptate, instanța de apel a conchis că modificarea învinuirii în sensul agravării s-a derulat cu respectarea tuturor prevederilor de ordin procedural, fiind respectat și dreptul inculpatului la apărare (f.d. 139, vol. II).

În completarea acestei statuări, instanța de recurs menționează că, potrivit materialelor cauzei, inculpatului Darii Vadim i s-a înaintat o singură dată învinuirea, în baza art. 152 Cod penal, care s-a materializat prin ordonanța emisă la 12 august 2011, fiindu-i adusă la cunoștință atât lui, cât și apărătorului său, contra semnătura, în aceeași zi (f.d. 84, vol. I).

Prin urmare, celelalte două acte procedurale pe care recurentul le invocă în recursul său și le consideră „ordonanțe de punere sub învinuire”, de fapt, reprezintă ordonanța de modificare a acușării în sensul agravării (f.d. 201, vol. I) și copia de pe ordonanța nominalizată (f.d. 42, vol. II), care au fost anexate la materialele cauzei, fiind adusă la cunoștință apărătorului Albu Inga la data de 15 martie 2012, iar mai apoi a fost adusă la cunoștință inculpatului și apărătorului său, Tocan Rodion la data de 25 februarie 2014.

Așadar, Colegiul penal consideră necesar de a releva distincția dintre prevederile art. 281, 282 Cod de procedură penală, și cea prescrisă la art. 326 Cod penal.

Într-un prim aspect, se evidențiază faptul că reglementările art. 281, 282 Cod de procedură penală vizează procedura emiterii ordonanței de punere sub învinuire a persoanei și procedura înaintării acușării învinuitului.

Pe de altă parte, prevederile art. 326 Cod de procedură penală reglementează procedura modificării acușării în ședința de judecată în sensul agravării ei în privința inculpatului, atât în prima instanță, cât și în instanța de apel.

În concluzie, prevederile procedurii de înaintare a acușării învinuitului în cadrul urmăririi penale nu pot fi aplicate prin corelare și procedurii de modificare a acușării în sensul agravării în privința inculpatului în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, deoarece fiecare din ele sunt consemnate în articole separate ale legii procesual-penale, unde legiuitorul a prevăzut expres condițiile în care urmează a se desfășura fiecare procedură în parte.

Astfel, invocarea ilegalității modificării acușării în sensul agravării în privința inculpatului pe motiv că aceasta a fost înaintată separat avocatului, și abia ulterior i s-a prezentat și inculpatului, nu poate fi reținută în speța dată, din considerentele că modificarea acușării în sensul agravării, potrivit art. 326 alin. (1) Cod de procedură penală, nu prevede expres că aducerea la cunoștință a noii

învinuiri inculpatului, în ședința de judecată, se efectuează contra semnătură, în termen de 48 de ore din momentul emiterii ordonanței – așa precum este reglementat în dispoziția art. 282 Cod de procedură penală.

Altfel spus, atunci când suntem în prezența procedurii prescrise la art. 326 Cod de procedură penală, condițiile prevăzute la art. 282 Cod de procedură penală, nu se coraportează la cele din art. 326 Cod de procedură penală.

Făcînd referință la materialele cauzei, Colegiul penal constată că la 15 martie 2012 acuzatorul de stat a emis o ordonanță de modificare a acuzării în sensul agravării, potrivit căreia inculpatul Darii Vladimir a fost învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (1) Cod penal (f.d. 201, vol. I).

Ordonanța în cauză i s-a adus la cunoștință doar apărătorului inculpatului, pe motiv că inculpatul se eschiva de a se prezenta în ședințele de judecată în prima instanță, din care considerente prima instanță a dispus anunțarea acestuia în căutare (f.d. 203-204, vol. I).

Luînd în considerație că prima instanță a întreprins toate măsurile necesare în vederea asigurării prezenței inculpatului, la ședința de judecată din data de 27.04.2012 s-a pus în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa inculpatului, asupra căreia participanții la proces nu au avut obiecții (f.d. 220, vol. I), iar prin urmare a fost pronunțată și sentința de condamnare în privința inculpatului în baza noii învinuiri, potrivit ordonanței de modificare a acuzării în sensul agravării.

Ulterior, după ce Darii Vladimir a fost reținut de către organele de drept, la data de 25.02.2014, în ședința de judecată, i s-a adus la cunoștință ordonanța de modificare a acuzării în sensul agravării din 15.03.2012 (f.d. 42, vol. II), în prezența avocatului Tocan Rodion, care a solicitat un termen pentru a face cunoștință cu ordonanța în cauză. Prima instanță a admis demersul apărătorului și a dispus amînarea ședinței de judecată, oferindu-i inculpatului și avocatului său un termen pentru a pregăti o poziție de apărare eficientă asupra noii învinuiri înaintate în baza art. 151 alin. (1) Cod penal (f.d. 44 vol. II).

Prin urmare, Colegiul penal conchide că acțiunile acuzatorului de stat au fost întreprinse cu respectarea normelor procesual-penale elocvente în sensul dat, iar instanța de apel, la rîndul său, just a respins apelul avocatului Tocan Rodion ca nefondat.

Totodată, cît privește critica recurentului potrivit căreia susține că instanța de apel a examinat superficial cauza, din motiv că a menționat în două aliniate ale deciziei adoptate alt nume, decît cel al inculpatului, instanța de recurs susține că aceasta reprezintă o eroare materială, care urmează a fi corectată prin prisma dispozițiilor art. 249 Cod de procedură penală, iar argumentul recurentului urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Reieșind din constatările punctate mai sus, instanța de recurs ajunge la concluzia că decizia instanței de apel corespunde rigorilor prescrise la art. 415-418

Cod de procedură penală, este pe deplin argumentată, existînd o concordanță între probele administrate și circumstanțele de fapt reținute, fără a fi identificat vreun temei legal de casare a acesteia.

12. În corespundere cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Tocan Rodion în numele inculpatului Darii Vadim împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2015, în cauza penală în privința lui **Darii Vadim Vladimir**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 decembrie 2015.

Președinte

Judecător

Judecător

Petru Ursache

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru